

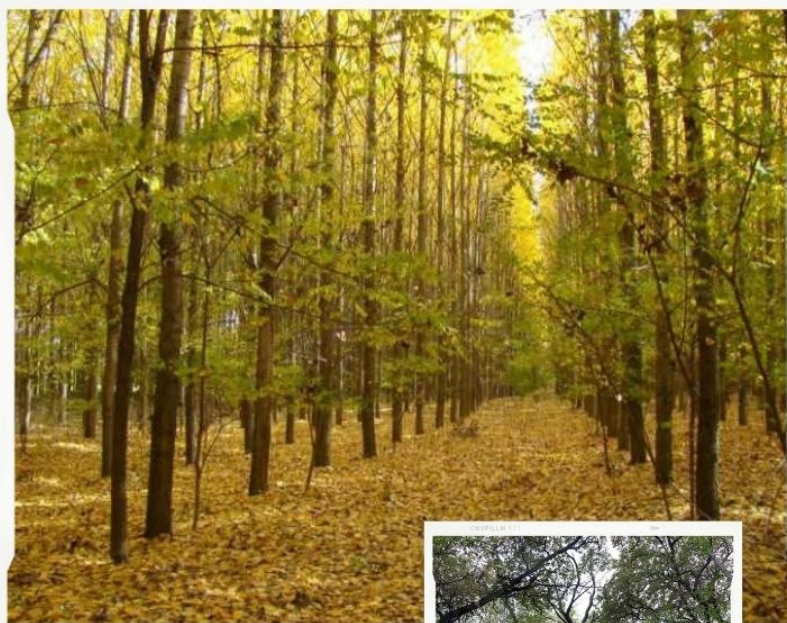

ARANYOSI ERDŐ

Az Aranyosi erdő Cserkeszőlő egyik védett természeti területe. A helyiek szerint története 1850-es évekig nyúlik vissza. Az Ős-Duna hordalékon elterülő homokierdőt az ősi növényzet visszatelepítésére hozták létre. Az időjárás és az alföldi állatvilág sajnos nem kímélte a kocsányos tölgyeket, és mára mindössze 6db tölgyfa maradt életben, az erdőben.

Az egymástól 250m-re lévő két fasorban több nagy méretű fa is van. Ezen a területen található egy óriás mezei juhar. A fa körátmérője 250 cm, 28 m magas. Ugyanebben a sorban található még egy igazi famatuzsálem, egy vadkörtefa. A sor végét a 18m magasan kezdődő koronájával impozáns látványt nyújtó kőris áll.

A második sor tölgyesben csak tölgyfákat találunk. Az első a legszélesebb, 550 cm átmérőjű. A sorban ez a legnagyobb méretű és a legidősebb fa, becslések szerint jóval több kétszáz évesnél. A különleges terület természetvédelmi státuszt kapott, mivel az Aranyosi erdő fái a tiszazugi homoki tölgyesek utolsó hírmondói.

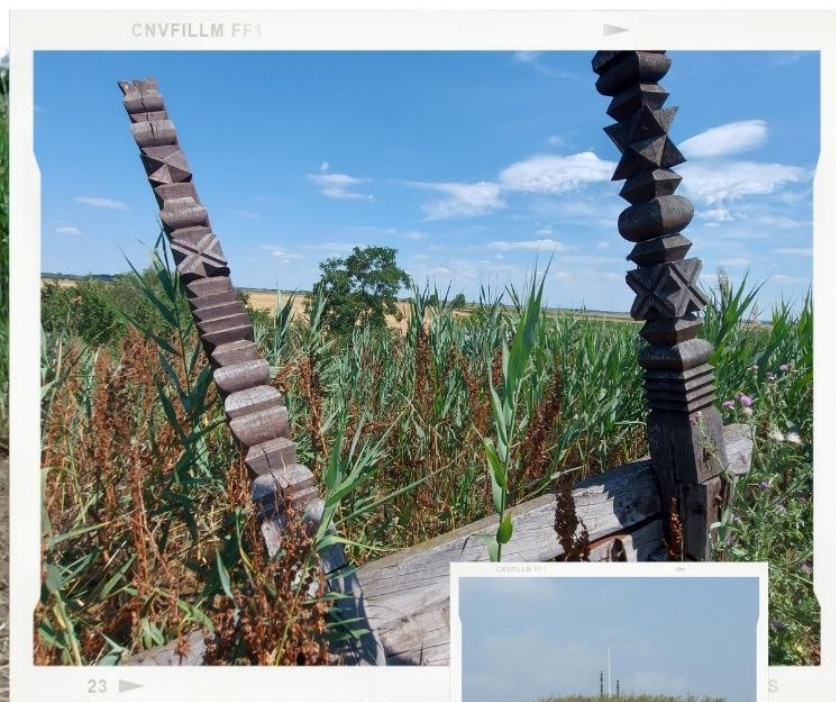

CSERKE-HALOM

Ki ne hallott, olvasott volna már a kunhalmokról? Megtalálhatók az Alföldünkön mindenfelé, sok közülük híressé is vált, regék, mondák és leletek fűződnek nevükhöz.

A községben élő néphagyomány szerint Cserke egy dúsgazdag nagy hatalmú úr volt. A maga idejében élet-halál ura. Nyakas, gögös, rátarti, büszke, fukar úr hírében állott Cserke vitéz. Se jó szó, se könyörgés nem lágyította meg kemény szívét. Történt egyszer, hogy igen ínséges idő köszöntött reájuk. A nép fellázadt nyakas Ura ellen, és minden kincsével együtt betemette egy nagy halomba. A halmot bezárta erős vasajtóval. Cserke innen minden évben egyszer ment le a Körösre vízért. Míg ő vizet hozott, kincseit egy hétfejű kutya őrizte. Az emberek persze nem nyughattak Cserke kincseitől, és míg ő odajárt vízért, próbálták azt megdézsmálni. Előfordult néha-néha, hogy ez sikerült, de ha valaki rajtavesztett, akkor örökre bezárult mögötte a halom hatalmas vasajtaja, és mindörökké Cserke szolgája maradt.

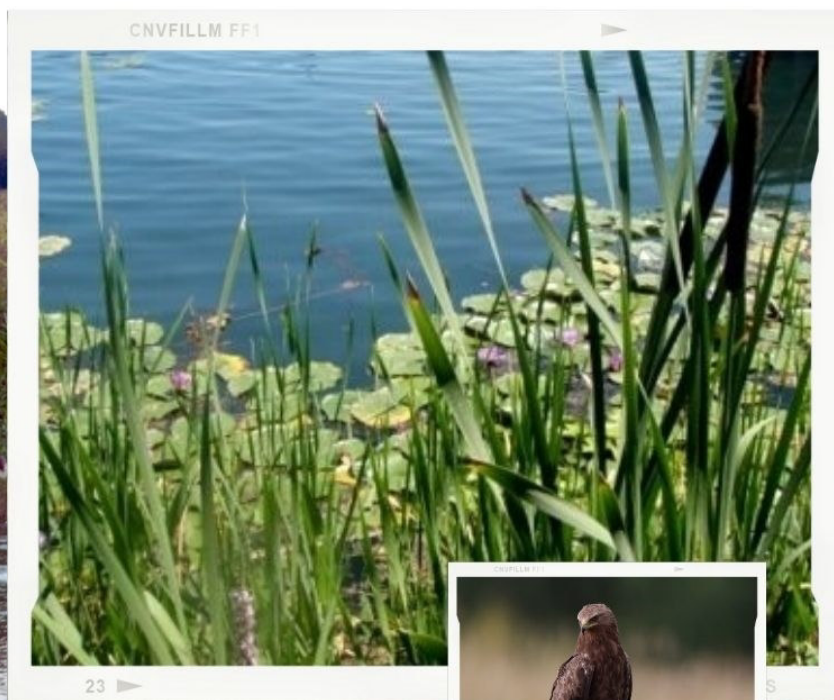
NAGY-FERTŐ

”Különleges Természet megőrzési Terület” státuszban áll. Kiterjedés 199.86 ha. A fertőbe a cserkeszőlői strand termálvize került bevezetésre, amely állandó vízpótlást biztosít neki. Természetközeli, mocsaras területként szintén ex lege védettséget élvez.

A hőmérséklete miatt téli időszakban sem fagy be a vize, így fontos áttelelő helyként szolgál több madárfaj részére. Az állatvilág gazdagságából a szikes puszták jellemzői figyelhetők meg, pl.: búbos banka, bíbic, bölömbika, cigányréce, fehér gólya, fekete gólya, kakukk, kanalas gém, kis kócsag, nádi tücsökmadár, nagy kócsag, nyári lúd, fülemüle, szarka, széki lile, szürke gém, törpegém, vörös gém, barna rétihéja, békászó sas, egerészölyv, réti fülesbagoly.

A gazdag madárvilág mellett, szintén kiemelést érdemel, a fertő kétéltű- és hüllőfaunája.

Az Alföldre jellemző fajok közül jelen vannak a zöld békák, a vörös-hasú unka, a barna ásóbéka és levelibéka, míg a hüllőket a szárazabb területeken a fürge gyík, közelebb a vízhez a mocsári teknős és a vízi sikló képviseli.

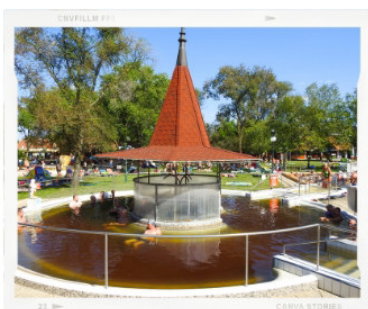

CSERKESZŐLŐI GYÓGYVÍZ

Cserkeszőlő hazánk egyik gyógyhelyeként híresült el az országban, s e rang egyik pillére a különleges hatásfokú „cserkeszőlői gyógyvíz”. 1942-ben Csigó József a MAORT megbízásából olajat keresett, de helyette 2311m mélyről akkor 92 Celsius fokos igen értékes termálvizet tárt fel, melyet le is zártak, mondván, hogy értéktelen. A kútát kinyitották 1948-ban, de visszazárni már nem tudták. A kútfej olyan szőlőterület és gyümölcsfák közepén volt, ahol a forró víz kipusztította volna a kultúrnövényeket, így a gazdák hetekig ástak egy árkot, ahol a vizet elvezették. Igen ám, de sokan voltak ezt az árkot csinálni és köztük olyanok is, akiknek fájt a lába reuma, vagy más betegségek miatt és néhány dolgos nap után, amit a kiömlő vizes sárban töltöttek, azt tapasztalták, hogy megszűntek a fájdalmaik. Az első tapasztalatok, hogy gyógyvíz folyhat itt ki, ezek voltak. Később a fő meder, illetve kanális mellett jobbra, balra teknőket ástak a földbe, amibe beleengedték a vizet, majd mikor kihűlt, beleültek és így voltak itt ők az első gyógyulni vágyó fürdőzők. A cserkei víz gyorsan népszerű lett az emberek között. A gyógyvíz magas alkál-klorid és hidrogén-karbonát tartalmának köszönhetően számos egészségi problémára rendkívül pozitív hatással bír.

CSERKESZŐLŐ FÜRDŐ ÉS GYÓGYÁSZATI KÖZPONT

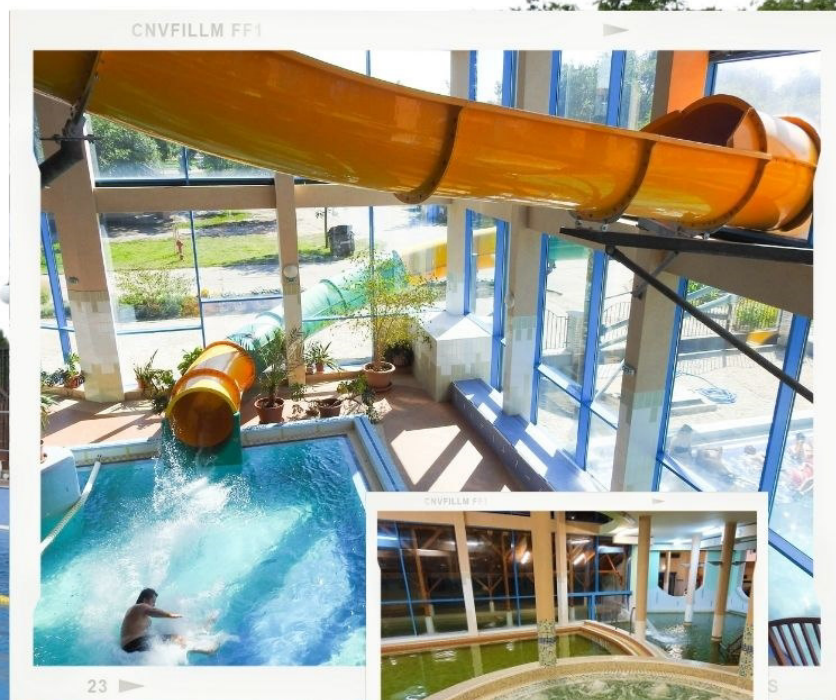
A Szolnok Megyei Tanács segítségével 1955. május 1-én 3 medencével, női-férfi vállfás öltözővel, az akkori időknek megfelelő elvárási szinten nyitották meg a Cserkeszőlői Fürdőt kihasználva a gyógyvíz adta lehetőségeket.

A rendszerváltást követően a cserkeszőlői Önkormányzat tulajdonába került a fürdő 1992-ben. 1998 őszén a település vezetősége belevágott a fürdő és a turizmus fejlesztésébe.

Tizenkilenc medencével, a csúszdákkal, a strandröplabda- és strandfoci pályával minden korosztálynak, családoknak, baráti társaságoknak is kellemes kikapcsolódást, feledhetetlen élményeket kínál.

A strandfürdő mintegy 7,5 hektár területen fekszik, medencéinek egy része télen is üzemel.

2009- 2010 megépült a téli fürdő. 9 medence, óriás csúszda, a galériaszinten pihenőágyak várják a vendégeket.

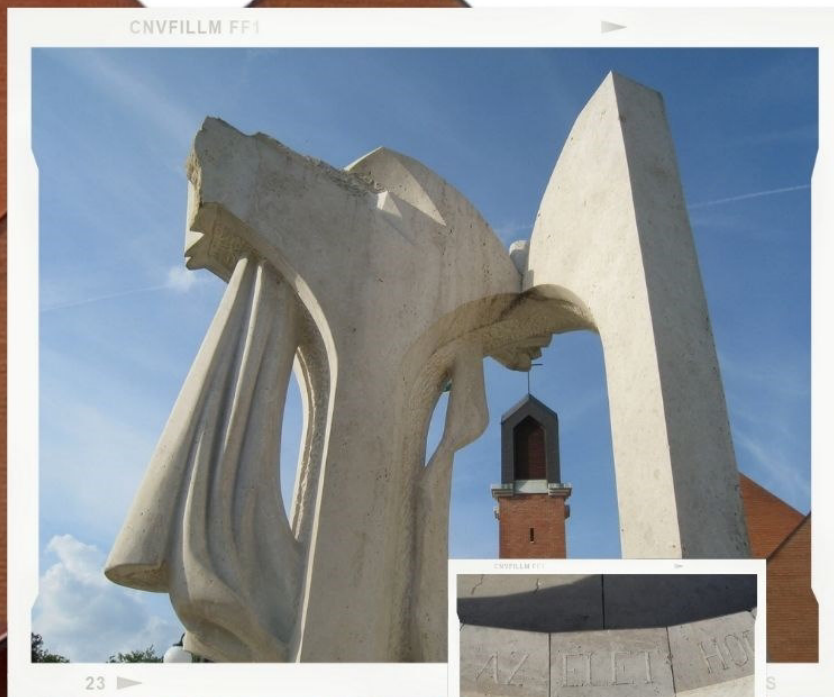
ÖNÁLLÓSÁGI EMLÉKMŰ

Cserkeszölő önállóságának 50 évfordulóján avatták fel a Köztársaság téren álló emlékművet 2002-ben.

A díszkút Szőke József szobrászművész alkotása. A medence külső falán körben egy-egy fekete márványtábla, amelyek a település kerek évfordulóit őrizi.

A gótikus ablak utal a múltra és a kezdetekre. Az ablak, amelyen át tekintünk bentről ki vagy kintről be, a jelenből a jövőbe és vissza a múltba.

A medence kávéján gravírozás olvasható: „A víz az élet hordozója...” Az emlékmű pedig jel az időben, mely erre figyelmeztet.

CSIPKEHÁZ ÉS BEMUTATÓTEREM

2007. június 9-én nyitotta meg Révész Márta népi iparművész vert csipkekészítő Cserkeszőlőn. Célja a vert csipke használatának bemutatása a mai lakáskultúrában és öltözködésben.

A kiállításon láthatók: új stílusú vert csipketerítők és alátétek, ruhák és kiegészítők.

Több alkalommal is elnyerte Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye Turisztikai Védjegye címet.

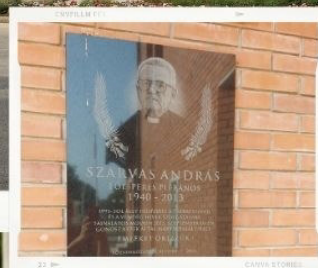
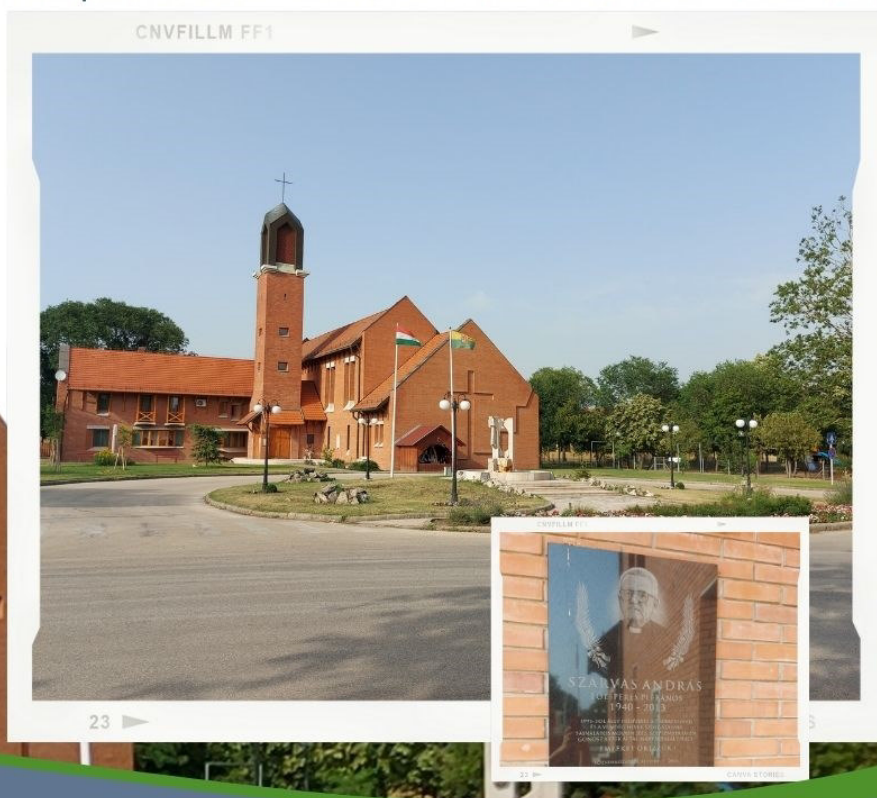

CSERKESZŐLŐI SZENT BENEDEK TEMPLOM

2005-ben valósággá vált, amit 1987-ben még csak álomként dédelgetett a cserkeszőlői katolikus egyház közössége. Az 1991-ben lerakott alapkövek 2005 óta Isten háza ként, templomként funkcionálnak. A templom és a plébánia Fehér István építész tervei alapján épült. A belső tér kialakításában Dragonits Márta belsőépítész vezetésével részt vett Bráda Tibor és Tölg-Molnár Zoltán festőművész, Madarassy István szobrászművész és Kukucska Pál asztalosmester. Dr. Beer Miklós, váci püspök szentelte fel 2005. július 11-én. A templomszentelési okiratot: mint utókor számára megőrzendő dokumentumot, (un. pentametert) a főoltár, azaz az úr asztala alá helyezték és azt rögtön be is falazták. A télen-nyáron folyamatosan látogatott modern, téglaeépítésű templom termálvizes fűtést is kapott, mely igen nagy ritkaságnak számít. Nursiai Szent Benedekről kapta nevét, mely ez idáig az ország egyetlen Szent Benedek temploma.

„Miért is épült az új templom? Nem azért, hogy ott ne legyen üres a tér. Azért épült, hogy a felszentelt templomban közöttünk és velünk legyen az Isten. Ez a templom a mi közös lelki otthonunk...” (Szarvas András plébános)

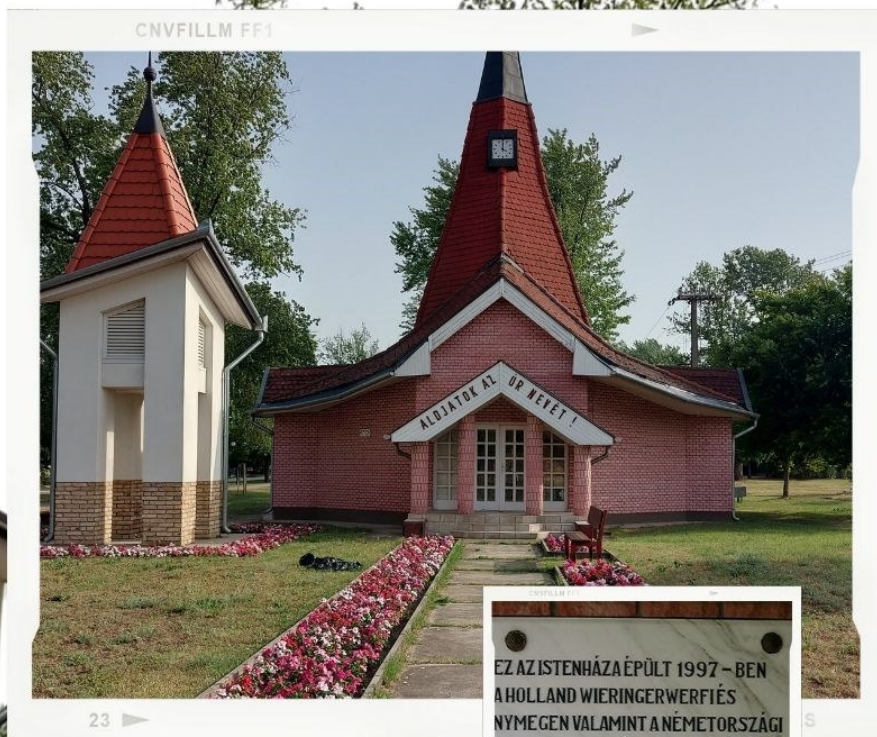

CSERKESZŐLŐI REFORMÁTUS TEMPLOM

A Cserkeszölői Református Egyházközség az egyik legfiatalabb református gyülekezet. 1952-ben a település elnyerte önállóságát, később, 1999-ben pedig a református gyülekezet is felállította saját presbitériumát, majd beindította önálló anyakönyvezését és anyagi gazdálkodását. Ilyen módon Cserkeszölő újdonságnak számít az önálló létesítmények között, mind a gyülekezetek, mind a magyar települések sorában. A református gyülekezeti önállóság és a templomépítés kezdetei a közösség egykori lelkipásztora, Somogyi Ernő nevére vezethetők vissza, akinek jó kapcsolatot sikerült kiépítenie a hollandiai Wieringermeer és Nijmegen gyülekezeteivel. Ezek a segítségével 1997-ben felépült a Cserkeszölőiek impozáns, igen családias légkörű református temploma. 2014. szeptember 13-án avatták fel a lengyelországi Czestochowában készült bronz harangot.

SZOMBATI PINCÉSZET CSERKESZŐLŐI BOROK

A Szombati Pincészet több generáció óta teljes egészében családi vállalkozás. A család tulajdonában álló több mint száz éves pince egy pálinkafőzőnek a hűtő medencéjéből került kialakításra. Itt tárolják a borokat. Felette van egy palackozó üzem, ahol pedig a palackozás folyik. A 16 hektáros szőlő terület a pince közvetlen környezetében található. Hagyományaikhoz híven augusztus 25-én kezdik a szüretet a cserszegi fűszeres szüretelésével, és körülbelül október 5-én fejezik be a kövidinkával. A Szombati Pincészet minden évben képviselteti magát a cserkeszőlői Cserke Vitéz napokon, melynek zászlós borát (Cserke Vitéz – száraz fehér couvée) is ők adják. Büszkeségük, hogy Szolnokon 2020-ban, a Gulyásfesztiválon, a Cserszegi fűszeres boruk arany érmet és gasztronómiai külön díjat kapott, a budapesti országos borversenyen pedig ezüstérmet kapott a rozé és a cserszegi bor. A Tiszazugi Hegyközségi Borversenyen a vörös borok között Arany fokozatot ért el a 2018-as száraz kékfrankos vörösbor, a 2018-as kövidinka és a 2018-as száraz kékfrankos siller.

„A borászat jelen pillanatban nem számít divatszakmának, de értéket teremt, így örök.”

(Szombati Máté)

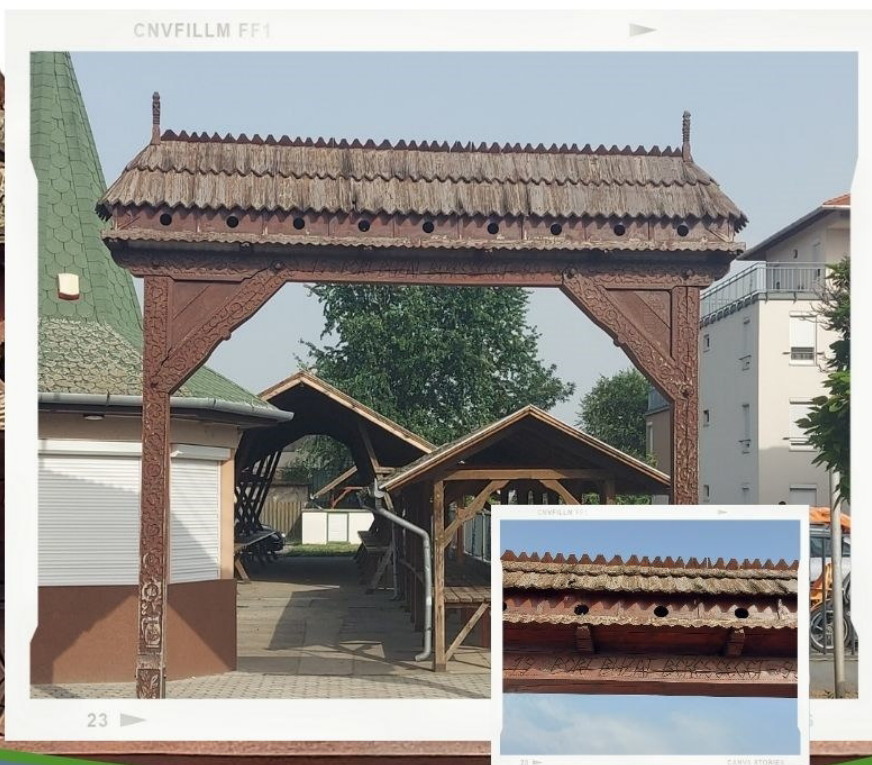

SZÉKELYKAPU

1999. április 28-án délelőtt 9 órakor egy daru emelte be a helyére a 20×20 cm-es gerendákból faragott 3,5 m magas székely kaput a cserkeszölői piac bejárata elé (Petőfi út 613 hrsz.) A kaput díszítő faragásnak három fő része van. Az alsó rész az alvilágot jelképező kompozíció. Ez a pokol, itt tanyáznak a rossz szellemek. A középső rész az emberi élet figuráival van díszítve. Mutatja azt is hol áll éppen a szemlélője ezt jelképezik a magyar és a cserkeszölői címerek. A kancsóból kiemelkedő virág azért került rá, mert ez a vidék a bortermeléséről és a kertészetéről is híres. A felső rész a faragómesterek szavaival élve a "felvilág", a lélek világa, ezt jelképezi a galambdúc, mivel a galamb a Szentlélek jelképe. Ez a rész díszítetlen, mert elhatárolódik az emberek világától. Szokolai Lajos (Cserkeszölő polgármestere 1998-2019) ajándéka volt a településnek. Kézdivásárhely mellett Csernátonban működő Hassman ikerpár József és Pál fafaragó iskolájának két volt tanulója Tódor Béla és Fábrián István érkeztek Cserkeszölőre kifaragni a székelykaput. Két kemény hétig tartott a munka. Csak vésővel és kalapáccsal dolgoztak.

SZINYEI PRÉSHÁZ ÉS BOROSPINCE

Cserkeszőlő nyugati szélén, az egykori kastély mellett 1902-ben épült a borospince egy homokbucka alatt, az egyetlen a korabeli majorsági épületek közül, amely túlélte az idők viharait.

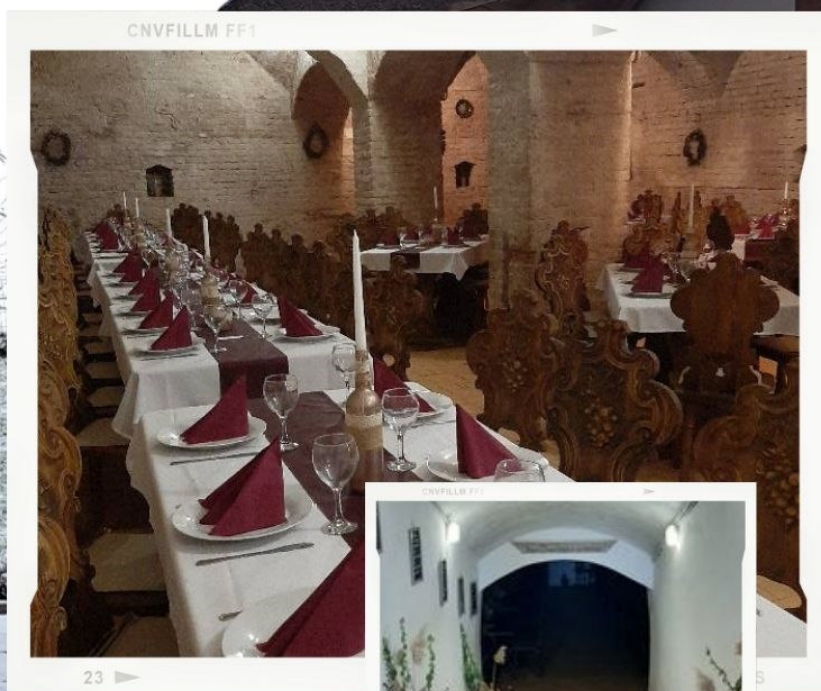
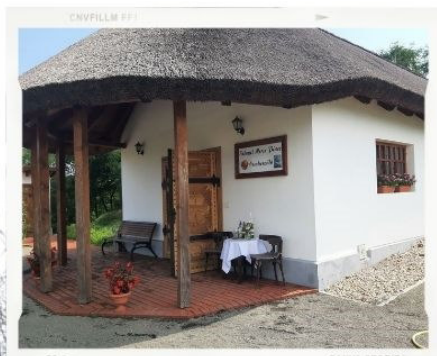
A tulajdonos, Szinyei Merse Félix, Szinyei Merse Pál híres festőművész fia volt. Ebben a boros pincében készült a híres ürmös bor. A nyitott fedélszékes borházból, faragott, rozettás ajtó mögött lépcső vezet le a dongaboltozatos borkóstolóba, innen nyílik az arra merőleges hossz tengelyű, kéthajós, csehboltozatos borospince.

A borospince és a présház a homokdombba süllyesztve helyezkedik el.

Az épület vályog falazatú, nádfedeles, elő tornácos.

A nádtető előtér a szőlő feldolgozására szolgált.

1983 óta műemléki védelem alatt áll.

BAGHY-SZINYEI MERSE KÚRIA

A Baghy család a XIX. század második felében, miután birtokot vásárolt Cserkeszölő- Tópartpusztán, egy intézői lakot emeltetett a területen. Baghy Béla özvegye Kandó Irén 1922-ben férjhez ment Szinyei Merse Félixhez, a híres festőművész fiához. A korábbi épület kibővítésével és számos átalakítással jött létre a mai kúria, az akkoriban Kisasszonyszőlőnek is nevezett tóparti birtokon. Szinyei Merse Félix messze földön híres, virágzó mintagazdaságot alakított ki a tóparti birtokból. Pincészetének keresett termékei voltak a „legfinomabb csemege ürmös (vermouth)” és a „legfinomabb special sec (coctail lelke)”. A kúria melletti tavat halastóvá alakították, valamint nagy libatenyészetet és méhészetet létesítettek. A modern, automatizált tyúkfarm a legjobb fővárosi éttermeket látta el tojással, a fiatal kakasokért az állam adott jó pénzt. A bővizű artézi kút vizéből bolgár rendszerrel öntözték az újonnan telepített gyümölcsöst és a zöldséges kertet. A birtok spárgájának legfőbb vevője a Gundel étterem volt. Kandó Irénnek köszönhetően az évek során valóságos kis Liszt emlékhely is kialakult a házban, melyet később a budapesti Liszt Múzeumra illetve a Országos Liszt Ferenc társaságra hagyományoztak.

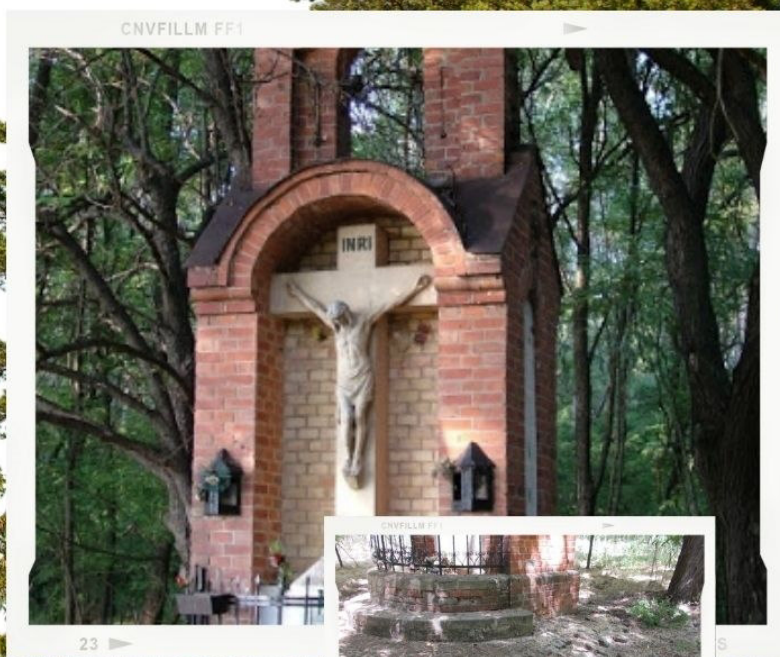
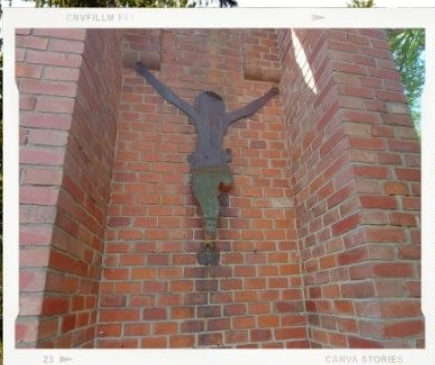

KÓRHÁNYI KŐKERESZT

A település dokumentáltan legrégebbi építészeti emléke, az 1911. augusztus 27-én, gr. Csáky Károly Emánuel Váci püspök által lett felszentelve. Nagyon sokan megállnak itt, körbejárják ezt a formailag egyszerű, de mégis ízléssel megtervezett művészi értékű kőkeresztet. A Kórhányi Kőkereszt építői, építtetői számítva az időjárás viszontagságaira az építőanyagok kiválasztásánál állandóan tartós építési anyagokat használtak, ami sok éven, akár évszázadokon keresztül megőrzi szépségét. Az építtetői szándék ellenére 110 év a kőkeresztben sem múlt el nyom nélkül. Felszentelése utáni időszakban rendszeresen voltak itt az istentiszteletek. Ez a hagyomány mára megszűnt. 2021-ben felszentelésének 110. évfordulójának alkalmából védetté nyilvánították.

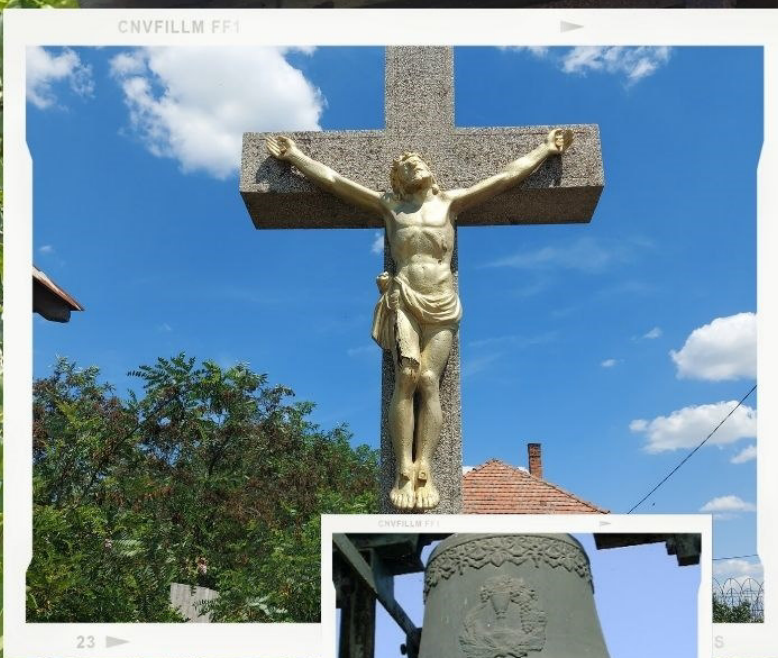

KÖZBIRTOKOSSÁG KERESZTJE

A köves út mentén egy magánház kerítése mellett található az 1912-ben emelt kőkereszt és a mellette álló harangláb. Egykor Tizsakürthöz tartozott a mai 44-es főút által kettéválasztott terület, amelynek északi oldalát Kisasszonyszőlőnek, a déli oldalát Varjasnak nevezték. Kisasszonyszőlő hegyközsége állította a feszületet, amelyről a posztamensen olvasható felirat is tanúskodik. A kőkereszt lábánál újabb vésett szöveg pedig arról számol be, hogy az időközben önálló településsé lett (1952) Cserkeszőlő lakossága felújította a szobrot Józsa Antal, a település díszpolgárának szorgalmazására 1977-ben.

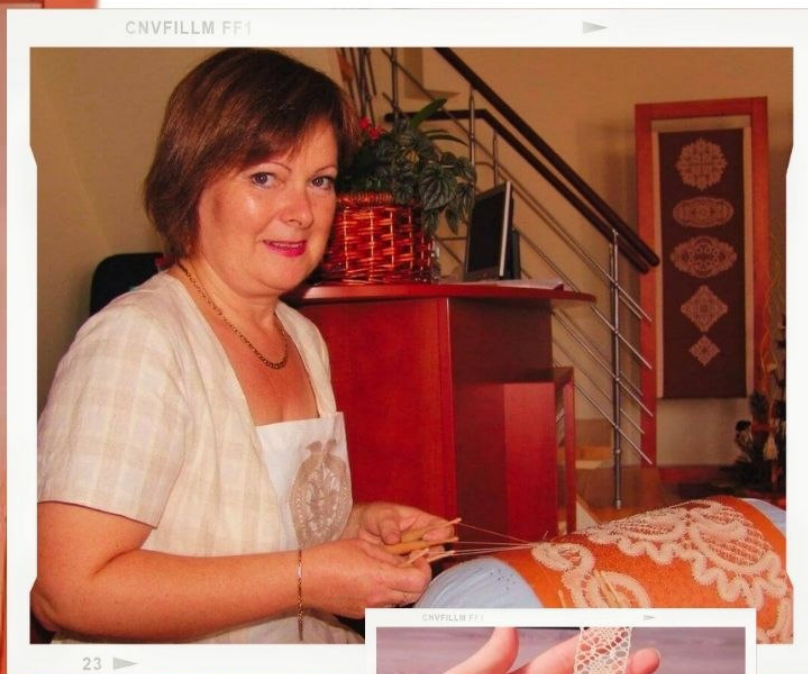

RÉVÉSZ MÁRTA NÉPI IPARMŰVÉSZ MUNKÁSSÁGA

Révész Márta olyan családban nőtt fel, ahol anyai ágon öröklődött a vert csipke készítésének hagyománya. Az első „igazi” munkája 1989-ben készült el, amit zsűriztetett is. Már ebben az évben, de főleg a következőkben nagyon sok munkáját „A” kategóriába jelölte a zsűri. Az első textil közepű csipke terítőjének köszönheti a legnagyobb elismerést, a 2005-ben kapott „Gránátalma-díjat”. Az első ruhája, a díszmagyar és annak köténye volt. Ez a kötény az ONK-n arany oklevelet kapott. A „Gombold újra” pályázatán ért el szép eredményt, hiszen a nagy divattervezők ruhái között, ez a ruha is részt vett a Millenárison tartott nagy divatbemutatón. Női díszmagyar ruhái az olimpia ideje alatt Sydney-ben a magyar kiállítás részét képezték. Tagja a Magyar Csipkekészítők Egyesületének, a NESZ Csipkekészítők Szakmai Bizottságának, Békés Megyei Népművészeti Egyesületnek.

CSERKESZŐLŐ CÍMERE

Cserkeszőlő címere valójában beszélő címer (tessera loquens). Álló, csúcsaiban csapott, csücskös talpú, négyelt pajzs. Jobb felső (1 számú) vörös mezejének zöld halmot (Cserke-halom) mintázó udvarán fekete karóra felfutó zöld szőlőtőke áll, zöld levelei között aranyló szőlőfürtökkel. Bal felső (2. számú) aranymezejébe ezüsttel fodrozódó kék vízből szökőkútszerűen kék vízszugár (gyógyvíz) tör fel és hanyatlik alá. Jobb alsó (3. számú) aranymezejét két jobb-haránt kék pólya tagolja (Körös és a Tisza). Bal alsó (4. számú) vörös mezejébe aranymakkokkal ékes lebegő tölgyág (mocsári tölgyfa) hajlik balra zöld levelekkel, amelyet aranymarkolatú ezüstpengéjű szablya (kunok) keresztez. A pajzs felső élén ötágú, nyitott leveles korona (három levél között két ezüst gyöngy) aranylik, amelyet zafir-, rubin- és smaragdkövek ékesítenek. A foszlányok jobbról kék és ezüst, balról vörös és arany.

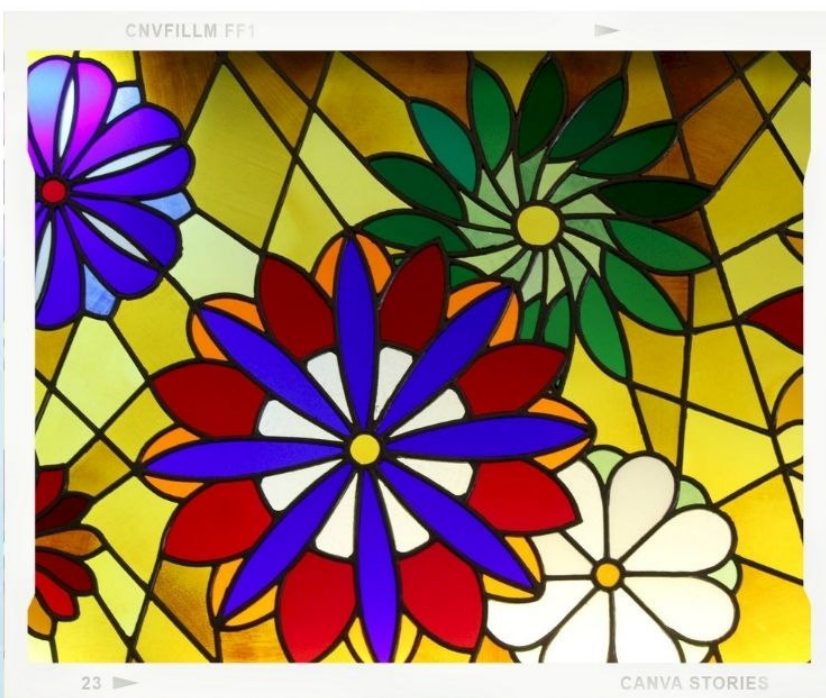
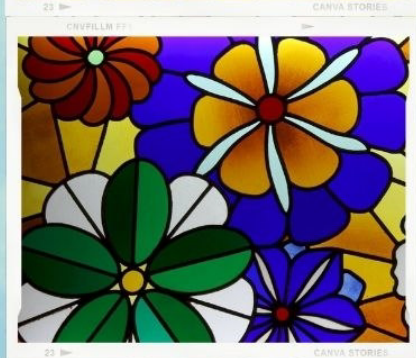
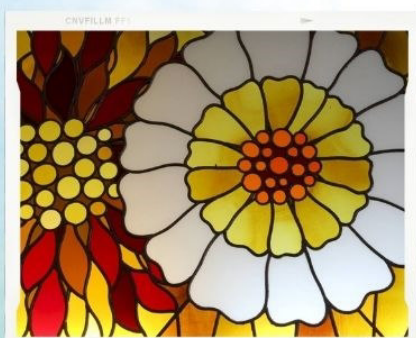

”VIRÁGOK”-ÓLOMÜVEG

A cserkeszőlői polgármesteri hivatal dísztermében található ólomüveg kompozícióra L Szabó Erzsébet üvegművész alkotása. Az egykori tanácsháza házasságkötő termének északi falába a hetvenes évek közepén építettek be, hátulról megvilágítva lehet megcsodálni az öt méteres ólomüveget. Az alkotást drapp színűre festett gipsz keretbe foglalták, a virágmotívumokat a művésznő öt részre osztotta, az összekötő elemeket is gipsz keret rögzíti. A falba süllyesztve részenként, négy-négy villanykörte világította meg. Olyan, mint egy vakablak. A finom fantázia és részletgazdagság jellemzi az üvegeket, nincs két egyforma motívum, többségében föld színek jellemzik, egy-két kék színű üveg világít ki az összképből.

CSERKESZŐLŐ ORSZÁGOS ÉS NEMZETKÖZI NYUGDÍJAS TALÁLKOZÓ

A Cserkeszőlői "Őszi Napfény" Nyugdíjas Egyesület szervezésében már hagyománnyá vált Országos és Nemzetközi Nyugdíjas Találkozóznak a kezdetektől fogva a Cserkeszőlői Fürdő és Gyógyászati Központ ad otthont. A rendezvény megálmodói 1997-ben Józsa Antal és Pásztor József (az nyugdíjas klub akkori elnöke, illetve a klub kultúrfelelőse) voltak. A rendezvény töretlen sikerének záloga, a precíz és gondos szervezés, az elmúlt évek rendezvényeinek jó híre, valamint az, hogy mind anyagilag mind erkölcsileg a település önkormányzatának támogatását élvezzi.

